

НАШІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

ВІДТІК ЧИ ВІДПЛИВ ІНТЕЛЕКТУ?

У сучасних засобах масової інформації нерідко одні констатують *відтік*, а інші – *відплив* висококваліфікованих фахівців, талановитої молоді з України за кордон. Так само неоднаково називають це нове явище: або *відтік інтелекту*, або *відплив інтелекту*. Який із двох іменників потрібно вжити в цій назві? Тлумачні словники української мови не подають слова *відтік* зі значенням масового виїзду кого-небудь, зменшення кількості чого-небудь. Воно є буквальним перекладом російського *отток*. Для іменника *відплив* це значення переносне, успадковане від українського дієслова *відпливти*. В економічній сфері нормативною стала терміносполука *відплив капіталу*.

Отже, в українській мові правильно вживати словосполучення *відплив інтелекту*.

Катерина Городенська

ДВІСТІ ПЕРША РІЧНИЦЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У березні 2015 року у виступах багатьох журналістів йшлося про відзначення *двохсот першої річниці* від дня народження Тараса Григоровича Шевченка. Чи правильно це?

Відповідно до правила чинного “Українського правопису” (див.: § 71, п. 2) у складених порядкових числівниках потрібно

вдмінювати лише його останній компонент, тому записана цифрою 201 річниця мала б звучати як *двісті перша річниця*.

Отже, цю річницю у відмінкових формах української літературної мови правильно вживати так: *двісті перша річниця від дня народження Тараса Шевченка*; *відзначення двісті першої річниці від дня народження Тараса Шевченка*; *присвячений двісті першій річниці від дня народження Тараса Шевченка*; *відзначили двісті першу річницю від дня народження Тараса Шевченка*; *пов'язаний із двісті першою річницею від дня народження Тараса Шевченка*.

Катерина Городенська

ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ ЧИ ДЕРЖАВОТВІРНИЙ?

У нинішніх суспільно-політичних текстах стали активно вживаними нові складні слова *державотворення*, *націєтворення*. Другий компонент у похідних від них прикметниках одні пишуть як *-творчий* (пор.: *державотворчий процес*, *державотворчий потенціал*, *державотворчий чинник*, *державотворчий статус*, *державотворча функція*; *націєтворчий процес*, *націєтворчий чинник*, *націєтворчий аспект* тощо), а інші – як *-твірний* (пор.: *державотвірний чинник*, *державотвірний підхід*, *державотвірний потенціал*, *державотвірна функція*, *націєтвірний чинник*).

Таку саму непослідовність спостерігаємо і в правописі складних прикметників з інших спеціальних сфер, пор.: *текстотвірний* і *текстотворчий потенціал* *одиноць*, *реченнєвотвірний* і *реченнєвотворчий потенціал* *предикатів*, *системотвірна* і *системотворча функція*, *нормотворчий* і *нормотвірний процес*, *нормотворчий акт*, *нормотворчі тенденції*, *словотворчий* і *словотвірний процес* та ін. Словники української мови зафіксували раніше створені термінологічні словосполучення, до складу яких увійшли прикметники ще й на *-творний*, пор.: *теплотворна здатність палива*, *кровотворні органи (препарати)*, *формотворна роль частин мови* та ін.